

KÖZRENDBE VAGY KÖZERKÖLCSBE ÜTKÖZÉS A VÉDJEGYJOGBAN

1. Metajurisztikus alapok

Az emberek társadalmi együttélését többféle normarendszer szabályozza. A jogi normák mellett vannak erkölcsi parancsok, vallási előírások, szokások, illemszabályok. A mai társadalmakban általánossá vált írott jog felől nézve az előzőek jogon kívüli, ún. metajurisztikus normákat jelentenek. Ezek közül a szekularizált és plurális társadalmakban az erkölcsnek a többinél nagyobb szerepe van.

Magyarország Alaptörvénye a jogértelmezésről akként rendelkezik, hogy „[a]z Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak” (Alaptörvény 28. cikk, második mondat). Az „erkölcsös” kifejezés itt nyilván azt jelenti, hogy a jó erkölcsnek megfelelő. Az Alaptörvény eme jogértelmezési vélelme a valóságnak akkor tud megfelelni, ha a jogszabályok tényleg ilyen célt szolgálnak. A jogszabályoknak tehát a társadalmi viszonyokat olyképpen kell szabályozniuk, hogy az – a józan ész és a gazdaságosság mellett – a közjónak és a jó erkölcsnek is megfeleljen. Ez nem könnyű feladat. Egyrészt a közjó és a jó erkölcs fogalma nincs meghatározva, ezekről sokféle nézet lehetséges, másrészt egy adott jogi normáról még akkor sem lehet mindig látni, hogy az erkölcsös-e és megfelel-e a közjónak, ha a jogalkotónak van víziója a közjóról és a jó erkölcsről.

A jogrendszerben az erkölcs azonban nemcsak az egyik metajurisztikus tényező, amelyet a jogalkotónak és a jogalkalmazónak illik figyelembe venni, hanem esetenként magában a jogban is el van helyezve egy-egy jelzőtábla, amely közvetlenül rámutat a jó erkölcs, a tisztesség követelményére. A gazdasági életet szabályozó jogban két erkölcsi óriástábla is van: a tisztességtelen piaci magatartás (Tpvt.) és a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat (Fttv.) tilalma.

A védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvényben (a továbbiakban: Vt.) ilyen erkölcsi jelzőtáblának tekinthetők azok a rendelkezések, amelyek kizárják a védjegyoltalomból a közerkölcsbe vagy a közrendbe ütköző és a rosszhiszeműen bejelentett megjelöléseket, valamint az olyan együttes vagy tanúsító védjegyként bejelentett megjelöléseket, amelyek használatáról rendelkező szabályzat a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközik.

* Szabadalmi ügyvivő, Gödölle, Kékes, Mészáros & Szabó Szabadalmi és Védjegy Iroda, ipright@godollepat.hu

A rosszhiszemű védjegybejelentést mint kizáró okot korábbi cikkeinkben tárgyaltuk (Gödölle 2002, Gödölle 2003, Gödölle 2005). A jelen tanulmányban a közrendbe és a köz-erkölcsbe ütközést kívánjuk szemügyre venni. A rövidítéssel hivatkozott jogszabályok és intézmények jegyzéke, valamint az irodalomjegyzék a tanulmány végén található.

2. A közrendi záradék

A jogrend általában nem ad hatósági elismerést, védelmet a közrendbe vagy közerkölcsbe ütköző tényállásoknak, cselekményeknek. Ez az elv az ún. közrendi záradékban jut kifejezésre. Ilyen található például a magyar nemzetközi magánjogról [Nmjt. 7. § (1) bek.] és a választottbíráskodásról szóló jogszabályban [Vbt. 55. § (2) bek. b) pont].

A polgári jogviszonyok tekintetében már a francia polgári törvénykönyv (Code Civil, 1803, 6. cikk) úgy rendelkezett, hogy magánjogi szerződésekkel nem lehet megváltoztatni a közrendet („*ordre public*”) és a jó erkölcsöt („*bonnes moeurs*”) illető törvényeket. A magyar polgári jogban ilyen jellegű rendelkezés a jóhíszeműség és tisztesség követelménye [1959. évi Ptk. 4. § (1) bek.; 2013. évi Ptk. 1:3. § (1) bek.], a joggal való visszaélés tilalma [1959. évi Ptk. 5. § (1) bek.; 2013. évi Ptk. 1:5. § (1) bek.] és a nyilvánvalóan jó erkölcsbe ütköző szerződés semmissége [1959. évi Ptk. 200. § (2) bek.; 2013. évi Ptk. 6:96. §].

A védjegyjogban a kezdetektől fogva volt közrendi záradék, illetve ennek megfelelő rendelkezés. Az első magyar védjegy törvény akként rendelkezett, hogy „[a] belajstromozásból kizárva vannak és ennél fogva a kizárólagos használati jog megszerzésére nem alkalmasak az oly védjegyek, a melyek ... erkölcstelen és közbotrányt okozó vagy közrend elleni ábrázolatokat ... tartalmaznak” (1890. évi Vt. 3. § 4. pontja). Ezzel kapcsolatos jogeseteket ismertet Szász János Védjegyjogi döntvénytárában (Szász 1911, 212–218. o.). Ábrázolatokról, azaz ábráról szólt az idézett törvényhely, mivel a szómegjelölések védjegyoltalmát csak az 1890. évi védjegy törvény 1895-ös módosítása tette lehetővé (1895. évi Vt. novella 1. §).

Az első védjegy törvényt felváltó 1969. évi védjegy törvény szerint „[n]em részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, ha ... használata jogszabályba vagy társadalmilag elfogadott erkölcsi szabályba ütköznék” [1969. évi Vt. 3. § (1) bek. b) pontja]. Ennél a kizáró oknál nem volt hivatkozás a közrendre, de kizáró ok volt az is, ha a megjelölés használata jogszabályba ütközött volna.

A Párizsi Uniós Egyezmény védjegyek lajstromozása tekintetében szintén tartalmaz közrendi záradékot, amely szerint a gyári vagy kereskedelmi védjegy nemzetközi lajstromozása az unió országában elutasítható, illetve érvényteleníthető, ha az erkölcsöt vagy a közrendet sérti [PUE 6quinquies (B) cikk 3. pont].

Az európai védjegyjogi irányelvben a tagállamokra kötelező kizáró okok közt is szerepel a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközés [irányelv 3. cikk (1) bek. f) pont]. A jogi értelemben vett közrend és közerkölcs tagállamonként más és más lehet, ezekre nincs európai uniós

jogi előírás, amint azt a Fővárosi Ítéltábla a DE PUTA MADRE szómegjelölés ügyében meg-
hozott, alább ismertetett döntésének indokolásában kifejtette (FÍT 8.Pkf.26.837/2008/3).

A hatályos védjegy törvényben két helyen van utalás a közrendre és a közerkölcsre: a ki-
záró okoknál [Vt. 3. § (1) bek. a) pont] és az együttes védjegy szabályzatánál [Vt. 96. § (3)
bek. b) pont]. Jóllehet a megjelölés közrendbe vagy közerkölcsbe ütközése mint kizáró ok
a Vt. 3. § (1) bekezdésének ugyanazon a) pontjában szerepel vagylagosan, azok egymástól
különböző kizárási jogalapot (jogcímet) képeznek. Elképzelhető olyan eset, ahol a megjelölés
a közrendbe is, és a közerkölcsbe is ütközik.

A megjelölés közrendbe vagy a közerkölcsbe ütközése mint kizáró ok a Vt.-ben a hiva-
taltól vizsgálendő feltétlen (abszolút) kizáró okok között van elhelyezve, azok között, ame-
lyeknél a védjegyoltalomhoz fűződő magánérdeknek meg kell hajolnia a közérdek előtt.
A hangsúlyosan közérdekű jelleget az is mutatja, hogy ezen a jogalapon az ügyész, mint
absztrakt közjogi jogalany (Kúria 2/2012. sz. KMPJE jogegységi határozat), akkor is kérheti
a védjegy lajstromozása és törlése kérdésében az SZTNH által hozott határozat megváltoz-
tatását, ha maga az eljárásban nem volt ügyfél [Vt. 77. § (5) bek.].

3. A közrendbe ütköző megjelölések

A közrend fogalmára (az irányelvben angolul: „*public policy*”) sem a Vt., sem egyéb jog-
szabály nem ad meghatározást. Egy választottbírói ítélet érvénytelenítése iránti perben
[Vbt. 55. § (2) bek. b) pont] a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a „közrend” magában
foglalja az ország államberendezkedésének és jogrendszerének az alkotmányban meghatá-
rozott alapvető elveit és intézményeit, az ott meghatározott alapjogokat és kötelezettségeket,
valamint azokat a feltétlen érvényesülést kívánó, ún. imperatív jellegű jogi normákat, ame-
lyek közvetlenül védik az ország társadalmi-gazdasági rendjének alapjait (BH 1997/489).

Megjegyezzük, hogy a Vt. 3. § (1) bek. a) pontjának eredeti megfogalmazása szerint a
megjelölés akkor nem részesülhetett védjegyoltalomban, ha „használat a közrendbe, a köz-
erkölcsbe, illetve jogszabályba ütközne”. Ez a szöveg volt hatályban 1997. július 1-től 2001.
december 31-ig. A 2001. évi XLVIII. törvény által foganatosított módosítás összhangba
hozta a rendelkezést az irányelv 3. cikk (1) bekezdésének f) pontjával.

A változás egyrészt azt jelentette, hogy a használat jogszabályba ütközése már nem ké-
pez önálló kizáró okot, jóllehet azt az irányelv 3. cikk (2) bekezdésének a) pontja lehetővé
tenné. Valamely, a Vt.-n kívüli jogszabályba való ütközés csak akkor jelenthet kizáró okot,
ha a jogszabály a Vt. 5. §-ában meghatározott valamely viszonylagos kizáró ok alapjául
szolgál, vagy a jogszabályi rendelkezés maga a közrendre vonatkozik. Ez utóbbi esetben a
PUE 6quinquies (B) cikk 3. pontjának második mondata is lehetővé teszi a Párizsi Unió or-
szágai számára a lajstromozási kérelem elutasítását, illetve a lajstromozás érvénytelenítését
(*Bodenhausen* 1968, 116–117. o.).

A változás másrészt abban volt, hogy a megjelölés használatának közrendbe vagy közerkölcsbe ütközése helyett a megjelölésnek közrendbe vagy közerkölcsbe ütközése lett a kizáró ok. Ez utóbbi valamivel általánosabb, magában foglal a megjelöléssel kapcsolatos bármely cselekményt, pl. a lajstromoztatásra való bejelentést és a védjegybejelentés, illetve védjegy meghirdetését, amely cselekmények a joggyakorlat szerint nem tekinthetők a védjegy Vt. 12. és 18. §-a szerinti használatának.

3.1. Önkényuralmi jelképet tartalmazó megjelölés

Közrendbe ütközőnek minősítette a joggyakorlat azokat a megjelöléseket, amelyek „önkényuralmi jelképet” tartalmaznak. Az 1978. évi Btk. 269/B. §-a akként rendelkezett, hogy „[a]ki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet *a)* terjeszt, *b)* nagy nyilvánosság előtt használ vagy *c)* közszemlére tesz, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.” Ennek a tényállásnak felelt meg a 2013. július 1-jén hatályba lépő 2012. évi Btk. 335. §-ának tényállása.

A médiajogban is van ilyen jellegű rendelkezés. Sajtótermék és médiaszolgáltatás elnevezésében és címében nem szerepelhet olyan kifejezés vagy olyan személy, illetve szervezet neve, amely, illetve aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerekkel közvetlenül összefüggésbe hozható [2010. évi CLXXXV. törvény 41/A. § (1) bek.].

Az önkényuralmi jelképek védjegyjogi megítélésénél figyelembe veendő az a tény is, hogy több ilyen jelkép – pl. ötágú vörös csillag, nyilaskereszt, szvasztika – az emberiség különféle kultúrkörében régi idők óta használt szimbólum, amely hazánkban és Európában csupán a XX. században nyert önkényuralmi jelentést.

Az OTH** elutasította a 42. osztályba tartozó vendéglátóipari szolgáltatásokra bejelentett MARXIM feliratú, színes ábrás megjelölést, amelyben az „A” betűt stilizált ötágú vörös csillagból alakították ki. A megváltoztatási kérelem folytán eljáró Fővárosi Bíróság a megjelölést a maga egészében nem tekintette olyannak, amelynek használata a 1978. évi Btk. 269/B. § szerinti tilalomba ütköznék, ezért elrendelte a megjelölés lajstromozását (Főv. Bír. 3.Pk.25.628/1996/4. Ismertette *dr. Mikófalvi Gábor*, *Védjegyvilág*, VII. évf. 2. szám, 1997, 16–17. o.). Jóllehet ez a döntés még a 1969. évi Vt. hatálya alatt történt, amelynek 3. § (1) bek. *b)* pontja úgy rendelkezett, hogy nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, ha használata jogszabályba vagy társadalmilag elfogadott erkölcsi szabályba ütköznék, tartalmában releváns lehet a Vt. 3. § (1) bek. *a)* pontjának alkalmazásakor is, mivel az ügyben a felhívott jogszabály a 1978. évi Btk. 269/B. § volt.

** Országos Találmányi Hivatal (1950–1996), majd Magyar Szabadalmi Hivatal (1996–2010), 2011-től a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala – a szerk.

Nem tekintette az SZTNH önkényuralmi jelkép használatának a Vt. hatálya alatt a 32. osztályba tartozó árukra bejelentett STELLA ARTOIS N.A. feliratú színes ábrás megjelöléseket, amelyekben az „ANNO 1366” felirat két része között ötágú vörös csillag van (178690 és 181248 lajstromszámú védjegy). Nem tartották önkényuralmi jelkép használatának a Heineken sör logójában lévő ötágú vörös csillagot sem (602291, 632512 és 757141 lajstromszámú nemzetközi védjegy).

Az EU Bírósága megállapította egy előzetes döntéshozatali eljárásban, amelyet a Fővárosi Bíróság egy büntetőügyben kezdeményezett, hogy a 1978. évi Btk. 269/B. §-ának rendelkezése nem tartozik a közösségi jog keretei közé, ezért nincs hatásköre a közösségi joggal való összhang tekintetében feltett kérdés megválaszolására (C-328/04, Fővárosi Bíróság v Attila Vajnai-ügyben meghozott 2005. október 6-i végzés).

A közösségi védjegyrendszerben sem részesülhetnek védjegyoltalomban a közrendbe vagy a közerkölcsbe ütköző megjelölések [KVR 7. cikk (1) bek. f) pont]. A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (BPHH, Office for Harmonization in the Internal Market, OHIM) vizsgálója közrendbe ütközés miatt elutasított egy olyan bejelentést, amely a volt Szovjetunió vörös csillagot és sarló-kalapácsot tartalmazó címerének megfelelő színes ábrás megjelölésre vonatkozott a 3., 14., 18., 23., 26. és 43. osztályban. A közrendbe ütközést azon az alapon állapította meg, hogy egyes uniós tagállamokban, így Észtországban, Lettországban és Magyarországon a kommunista önkényuralmi jelképek nyilvános használata tiltva van, és az ottani fogyasztók jelentős részénél történelmi okok miatt az ilyen jelzések felháborodást keltenek. Az elutasító határozat kifejezetten utalt az 1978. évi Btk. 269/B. §-ára, valamint arra, hogy a KVR 7. cikkének (2) bekezdése alapján a kizáró okot akkor is alkalmazni kell, ha az csak az Európai Unió egy részében áll fenn, ami magában foglalja azt az esetet is, ha az ok csupán egyetlen tagállamban áll fenn. Az elutasítás elleni fellebbezést a BPHH fellebbezési tanácsa (R 1509/2008-2), majd az EU Törvényszéke (T-232/10, Couture Tech Ltd v OHIM, 2011. szeptember 20.) elutasította. A jogesetet ismertette *Bándy Tamásné*, *Védjegyvilág*, XXI. évf. 2. szám, 2011, 40–48. o.

Az Alkotmánybíróság 2013. február 19-én meghozott határozatában megállapította, hogy az 1978. évi Btk. 269/B. §-a szerinti büntetőjogi tényállás sérti a jogbiztonság követelményét és ezzel összefüggésben a véleménynyilvánítás szabadságát, ezért az alaptörvény-ellenes rendelkezést 2013. április 30-i hatállyal megsemmisítette [4/2013. (II. 21.) AB határozat].

A 2013. évi XLVIII. törvény – figyelemmel az Alkotmánybíróság fenti határozatára – 2013. április 30-i hatálybalépéssel újrászabályozta az önkényuralmi jelképek használatát bűncselekményt akként, hogy a 269/B. § tényállásába beiktatta „a köznyugalom megzavarására alkalmas – különösen az önkényuralmi rendszer áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sértő – módon” kifejezést. Ennek megfelelően a törvény módosította a 2013. július 1-jén hatályba lépő 2012. évi Btk. 335. §-ának tényállását is.

3.2. Egyéb, közrendbe ütköző megjelölések

Közrendbe ütközhet az olyan megjelölés is, amely alkalmas lehet nemzeti jelkép (himnusz, zászló, címer, Szent Korona) megsértése bűncselekmény elkövetésére (1978. évi Btk. 269/A. §; 2012. évi Btk. 334. §).

Az olyan megjelölések azonban, melyek csupán ilyen magyar nemzeti jelképet tartalmaznak, vagy államokat, hatóságokat vagy nemzetközi kormányközi szervezeteket megillető, a PUE 6ter cikkében felsorolt jelzésekből állnak vagy ilyen tartalmazznak, elsősorban a Vt. 3. § (2) bek. a) és b) pontja alapján vannak kizárva a védjegyoltalomból, illetve csak az illetékes szerv hozzájárulásával lajstromozhatók.

Megjegyezzük, hogy a fent említett 6ter cikknek megfelelő rendelkezés csak 1925-ben került bele a PUE szövegébe. Előtte a külföldi állami felségjelek és más állami jelzések védjegyként való lajstromozása az akkori PUE 6. cikkének 3. pontja [ma: PUE 6quinquies (B) cikk 3. pont] értelmében a közrendbe ütközés alapján volt megtagadható (*Ficsor 2012*, I. rész, 30–34. o.). Ez a lehetőség a Párizsi Unió országai számára a 6ter cikk beiktatása után is megmaradt a 6ter cikk (10) bekezdése folytán. Az országok a közrendbe vagy a közkerülésbe ütközés vagy a megtévesztő jelleg miatt megtagadhatják vagy érvényteleníthetik az olyan védjegyek lajstromozását, amelyek egyébként a 6ter cikk szerinti lajstromozási tilalomba is beleütköznek (*Ficsor 2012*, I. rész, 18–19. o.).

A közrendbe ütközők lehetnek a bűncselekményre felhívó, a terrorizmust népszerűsítő, támogató, arra biztató avagy gyűlöletre uszító (1978. évi Btk. 269. §; 2012. évi Btk. 332. §) megjelölések. Hasonlóképpen az alapvető emberi jogokat – pl. az emberi méltóságot – sértő, illetve diszkrimináló jellegű megjelölések is lehetnek közrendbe ütközők (Alaptörvény II. és XV. cikk).

Az EU Törvényszéke helybenhagyta a PAKI megjelölésre vonatkozó közösségi védjegybejelentés BPHH által történő elutasítását, mert a „paki” szó az angolszász országokban a pakisztáni származásúakra diszkrimináló és sértő, és a diszkriminációt közrendbe ütközőnek tekintették (EU Törvényszéke T-526/09, 2011. október 5.). Nem ismerünk ilyen magyar jogesetet.

Valamely megjelölésnek a közrendbe ütközés alapján az oltalomból való kizártsága a legtöbb esetben nem függ az árujegyzéktől. Elképzelhető azonban olyan védjegybejelentés, amelynél nem a megjelölés, hanem az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások miatt áll fenn a közrendbe ütközés. A régebbi védjegyjogi gyakorlat is alkalmazta az „erkölcstelen, közbotrányt okozó vagy közrend elleni” megjelölésekre vonatkozó kizáró okot ilyen esetekre (*Beck 1934*, 53. o.).

Közrendbe ütköző lenne a megjelölés, ha az árujegyzékben pl. betörőszerszámok, bankrablási tanácsadás, piramisjátékok szervezése (1978. évi Btk. 299/C. §; 2012. évi Btk. 412. §) vagy bordélyházak (1978. évi Btk. 205. §; 2012. évi Btk. 201. §) lennének. Ha az árujegy-

zékben más, közrendbe nem ütköző áruk, illetve szolgáltatások is vannak, a kizáró ok az árujegyzék korlátozásával elhárítható. Nincsen tudomásunk ilyen jogesetről.

Nem tekinthető azonban közrendbe ütközőnek önmagában az, hogy a megjelölés használata az árujegyzékben lévő áruk fajtája vagy jellege (pl. gyógyszerek, dohánytermékek) miatt korlátozva vagy tiltva van (PUE 7. cikk), kivéve, ha a tilalom magára a közrendre vonatkozik.

4. A közerkölcsbe ütköző megjelölések

A közerkölcsre (az irányelvben angolul: „*accepted principles of morality*”) nincs jogszabályi definíció. A szabálysértési törvényben van „közerkölcs megsértése” tényállás, de annál sincs meghatározva a „közerkölcs” fogalma (Szabs. tv. 192. §). A közerkölcs erkölcsi közfelfogást, társadalmilag általában elfogadott erkölcsi szabályokat jelent, tartalmát tekintve lényegében azonos a Polgári Törvénykönyv fent említett jó erkölcsével. Ilyen értelemben nem átlagerkölc, ahol az átlagolásba a társadalom deviáns viselkedésű, illetve nézetű része is beleszámít. Amint a Fővárosi Ítéltábla az alább ismertetett döntésében a jogalkalmazásról kifejtette, a „[a] közigazgatási szervnek vagy akár a bírói fórumnak az a feladata, hogy a társadalmi morál kérdésében ne a devianciát, hanem a nagy többség által elfogadott, pozitív értékeket részesítse előnyben” (FÍT 8.Pkf.26.837/2008/3).

A közerkölcsbe ütközésnél az olyan pozitív erkölcsi szabályokat, nézeteket lehet figyelembe venni, amelyeket a társadalom legalább egy jelentős része elfogad. Ezek megsértése megbotráncokozást vált ki. A közerkölcs nem azonos a közízléssel. Egy „ízléstelen” megjelölés még nem szükségképpen közerkölcsbe ütköző.

A közerkölcs más, mint a közrend, bár lehet közöttük átfedés. Lehetséges olyan megjelölés, pl. egy trágár mondattal „fűszerezett” önkényuralmi jelkép, amely mindkettőbe ütközik. Adott esetben – mint pl. a fent ismertetett PAKI-jogesetnél – megítélés kérdése, hogy a megjelölés a közrendbe vagy inkább a közerkölcsbe ütközik.

A magyar jog – összhangban az európaival – számos korlátot állít a kereskedelemben használható kifejezések, állítások tekintetében. A „kereskedelmi kommunikáció” fogalma a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben oly általánosan van meghatározva [Fttv. 2. § e) pont], hogy az bizonyára kiterjed a védjegyre is annak kommunikációs és reklámozási funkciója folytán. Az Fttv. melléklete 31 pontban sorolja fel azokat a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat (ún. „feketelista”), amelyek definíciószerűen tisztességtelenek s ezért tilosak [Fttv. 3. §]. A feketelista gyakorlatilag megfelel a vonatkozó 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv mellékletében megadott listának. Ezekon kívül tisztességtelen s ezért tilos a megtévesztő és az agresszív kereskedelmi gyakorlat, valamint a törvény generálklauzulájának tilalma alá eső minden egyéb kereskedelmi gyakorlat [Fttv. 3. § (1) és (2) bek.]. Ezek a tilalmak is befolyásolhatják annak megítélését, hogy egy védjegytilalomra bejelentett megjelölés a közerkölcsbe ütközik-e.

4.1. *Erkölcstelen, durva, agresszív, trágár jelentés*

A közerkölcsbe ütközőek az olyan megjelölések, amelyeknek erkölcstelen, durva, agresszív vagy trágár jelentéstartalmuk van, akár a megjelölés szövege vagy szövege, pl. jelmondat, akár ábrája következtében. A közerkölcsbe ütközésnél adott esetben az árujegyzék alapján figyelembe lehet venni, hogy az áru, illetve szolgáltatás milyen fogyasztói réteget céloz meg. Gyermekeknek, kiskorúaknak szánt áruknál, illetve szolgáltatásoknál indokolt lehet szigorúbb mércét alkalmazni, hasonlóan a médiaszolgáltatásokra vonatkozó megfelelő ifjúságvédelmi előírásokhoz (Mttv. 9–11. §). Ennek figyelembevételével felmerülhet a kérdés, hogy pl. a KORRUPTIVITÁSI szómegjelölés a 28. osztályba tartozó játékokra nem tekinthető-e közerkölcsbe ütközőnek.

Egy, az áru fajtája tekintetében megtévesztő megjelölésnél figyelembe vették, hogy az különösen gyermekekre lehet megtévesztő [Vt. 3. § (1) bek. b) pont]. A „Tipli Cherry likőr” feliratú színes, térbeli megjelölés egy olyan rózsaszínű műanyag poharat ábrázolt, amelynek zárófedelén van a fenti felirat, és amelynek alakja olyan, mint a tejfő, joghurt, illetve puding csomagolására szolgáló szokványos poharaké. A 33. osztályba tartozó „cherry likőrök” tekintetében benyújtott bejelentést az MSZH elutasította (M0800936/3), mivel az a fogyasztókra, különösen a gyermekekre az ismert jellegzetes csomagolás miatt megtévesztő. Az elutasítással a Fővárosi Bíróság, a Fővárosi Ítéletábrák és felülvizsgálati eljárásban a Legfelsőbb Bíróság is egyetértett (LB Pfv.IV.22.157/2009/3).

A közerkölcsbe ütközés miatt az MSZH elutasította a 33. osztályba tartozó szeszesitalok tekintetében bejelentett BLACK DEATH VODKA feliratú, cilindres halálfejet ábrázoló megjelölést (MSZH M9601863).

Elutasításra került a SUPERFOS feliratú, színes ábrás megjelölésre vonatkozó bejelentés, amelyet a 16., 20. és 39. osztályok tekintetében nyújtottak be, a felirat második elemének trágár jelentése miatt. Megváltoztatási kérelemre a Fővárosi Bíróság elrendelte a megjelölés lajstromozását, mivel az véleménye szerint az átlagfogyasztóból legfeljebb fanyalgást vált ki, de a megjelölés a maga egészében nem tekinthető trágárnak, a fogyasztó külföldi eredetű szóként észleli, esetleg a „szuperfoszfát” rövidítésének véli (Főv. Bír. 1.Pk.24.971/2001/7).

Az MSZH megtagadta a BULLSHIT szómegjelölésre a 32., 33. és 34. osztályba tartozó áruk tekintetében lajstromozott nemzetközi védjegy magyarországi oltalmát a közerkölcsbe ütközés miatt (MSZH 714682). A bejelentő megváltoztatási kérelmében előadta, hogy a mai angol és amerikai nyelvhasználatban az egybeírt „bullshit” szó nem „bikaszar”, hanem „ostobaság”, „értelmetlenség”, illetve „nonszensz” jelentésű, s erre nézve nyelvi bizonyítékokat is benyújtott. Álláspontja szerint ha a magyar fogyasztó tud angolul, akkor ismeri ezt a jelentést, ha nem, akkor számára a kifejezés fantáziászó.

A Fővárosi Bíróság elrendelte a megjelölés lajstromozását, de nem anyagi jogi, hanem eljárási jogszabálysértés miatt. Ugyanis az MSZH az oltalommegtagadásra a Madridi Megállapodás 5. cikkének (2) bekezdése szerint rendelkezésre álló egyéves határidőn belül kiadott

ideiglenes oltalommegtagadó határozatában azt a feltétlen kizáró okot jelölte meg, hogy a megjelölés kizárólag valamely vallási vagy egyéb meggyőződést erőteljesen kifejező jelképből áll [Vt. 3. § (2) bek. c) pont]. A bejelentő által benyújtott nyilatkozat után az MSZH újabb felhívást adott ki, amelyben felhívta a közerkölcsbe való ütközést is mint kizáró okot, majd a bejelentést csupán ezen a jogcímen elutasította. Az elutasító határozatban az MSZH korábbi felhívását „tévesként”, későbbi felhívását pedig a korábbi felhívás „kijavításaként” jelölte meg.

A bejelentő a megváltoztatási kérelemben azzal is érvelt, hogy a Madridi Megállapodás 5. cikkének (5) bekezdése szerint az MSZH az egy év letelte után nem térhet át az egy éven belül a WIPO Nemzetközi Irodájával nem közölt jogcímre. A Fővárosi Bíróság az újabb jogcímen történt felhívást nem tekintette a korábbi felhívás kijavításának. Megállapította, hogy „[m]ivel a határidőn túl közölt lajstromozást gátló ok érdemben nem vizsgálható, és a korábban felhívott jogcímet maga a Hivatal sem látta megvalósulni, ezért lényegében 'kiürült' a lajstromozást gátló okok köre, a bíróság érdemi vizsgálatának nincs tárgya. A bíróságnak a kérelmező közerkölcsbe ütközéssel kapcsolatos érvelését a fentiek miatt nem állt módjában vizsgálni” (Főv. Bír. 1.Pk.22.924/2004/3).

Megjegyezzük, hogy a védjegyjogosult a BULLSHIT szómegjelölésre ugyanezen osztályok tekintetében 000777847 lajstromszámon közösségi védjegyoltalmat szerzett. Az Amerikai Egyesült Államokban azonban a BULLSHIT megjelölésre vonatkozó bejelentését, mint erkölcsstelen és megbotrántoztatót, elutasították.

Egy közösségi védjegy átalakításával indított ügyben az MSZH elutasította a DE PUTA MADRE szómegjelölésre a 25. osztályba tartozó ruházati cikkek, cipők és kalapárúk tekintetében benyújtott védjegybejelentést a közerkölcsbe ütközés jogcímén. A „de puta madre” spanyol kifejezésnek két jelentése van: „k... anyád” és „k... jó”. Az indokolás szerint az egyik jelentés rendkívül durva káromkodás, amelyet a spanyol nyelvet nem ismerők is megérthetnek, és a „spanyol nyelvet világnyelvként hazánkban is egyre többen tanulják, így valójában a felirat üzenetértéke nem egy adott 'extravagáns' vásárlói kör belügye marad,” továbbá a „magyar társadalom mélyen elítéli és a jog eszközeivel megakadályozza az olyan durva megnyilvánulásokat, amelyekkel pusztán kereskedelmi megfontolásoknak próbálják alávetni ... a közerkölcsöt, ezzel minden jóérezésű embert felháborítva” (MSZH M0700257).

A Fővárosi Bíróság a megváltoztatási kérelmet elutasította, kifejtve, hogy a szóösszetétel „kettős magyar jelentéssel bír, ám egyáltalán nem kívánatos, hogy közülük bármelyik is a köznapi beszéd szerves részévé váljon” (Főv. Bír. 1.Pk.21.509/2008/6).

A Fővárosi Ítéletábla egyetértett az elutasítással, és annak indokolását azzal egészítette ki, hogy „[a] közigazgatási szervnek vagy akár a bírói fórumnak az a feladata, hogy a társadalmi morál kérdésében ne a devianciát, hanem a nagy többség által elfogadott, pozitív értékeket részesítse előnyben.” Azt is kifejtette, hogy „nem fogadható el a kérelmezőnek az 'European public policy'-ra vonatkozó érvelése se. Az abszolút hatályú kizáró ok mindig az adott ország közrendjéhez vagy közerkölcséhez kapcsolódik. Azt, hogy a közrend

(ordre public, public policy) és a közerkölcs fogalmainak nincs országhatárokon átnyúló érvényessége, az is alátámasztja, hogy az Európai Unió tagállama még a 'négy alapszabadság' rendelkezéseinek alkalmazása alól is mentesülhet, ha korlátozó intézkedését a közrend vagy a közerkölcs indokolta, feltéve, hogy az intézkedés nem volt a diszkrimináció eszköze [EK-szerződés 30. cikk, 39. cikk (3) bek., 58. cikk (1) bek.]. Ebből következik, hogy a közerkölcsöt csak az adott országra vonatkoztatva lehet értelmezni" (FÍT 8.Pkf.26.837/2008/3. Ismertette *dr. Mikófalvi Gábor*, Védjegyvilág, XIX. évf. 1. szám, 2009, 22–26. o.).

Elutasították a fekete alapon piros „Budapesterotika” feliratot tartalmazó ábrás védjegyet, amelyet a 35. osztályba tartozó szolgáltatásokra jelentettek be, mivel az Magyarország fővárosát összekapcsolja az „erotika” szóval, és ez alkalmas arra, hogy Budapestet közerkölcsöt sértő módon tüntesse fel (FÍT 8.Pkf.26.076/2011/3).

4.2. Pornográf, közszemérmert sértő, szexuális jelentés

Közerkölcsbe ütközők a pornográf megjelölések és a közszemérmert sértő, szexuális tartalmú megjelölések. Figyelemre méltó, hogy a reklámjogi előírások szerint tilos a pornográf reklám, a szexuális szolgáltatás reklámja és a szexuális ingerkeltésre szolgáló áru reklámja. A pornográf reklám és a szexuális célú áruk reklámjára vonatkozó tilalom alól csupán a szexuális termékeken és az ilyeneket árusító üzleteken belül elhelyezett reklám kivétel [Grtv. 9. § (1)–(4) bek.]. Érdekes, hogy az alább ismertetett közösségi védjegyügyben a BPHH Fellebbezési Nagytanácsa épp eme kivételnek megfelelő disztinkciót alkalmazott az árujegyzék tekintetében.

Az angol védjegylajstromozó hatóság (Registrar of Trade Marks) és a bíróság elutasította a TINY PENIS szómegjelölésre a 25. osztályba tartozó áruk tekintetében benyújtott angol védjegybejelentést. Az indokolás szerint bár a férfi nemi szerv önmagában nem trágár, anatómiai leírásának ruházati cikkek védjegyeként való használata, amely védjegyet a társadalom széles nyilvánossága észlelheti, a közerkölcsbe ütközik (Lord Chancellor's Appointed Person Simon Thorley Q.C., Ghazilian's Application, 2001. november 28., E.T.M.R., Vol. 6, Issue 6, 2002, 631–641. o.).

A BPHH kilenctagú Fellebbezési Nagytanácsa a SCREW YOU szómegjelölésre, amelyben „screw” az angol nyelvben durva kifejezés a nemi érintkezésre, a 10. osztályban megadott szexuális termékek tekintetében – amelyeket csak szex shopokban árulnak – elrendelte a lajstromozást, a 10. osztályba tartozó fogamzásgátlók és a 9., 25., 28. és 33. osztályba tartozó egyéb áruk tekintetében pedig helybenhagyta az elutasítást (R 495/2005-G, 2006. július 6.).

A döntés indokolásában kifejtették, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye (hazánkban kihirdette az 1993. évi XXI. törvény) 10. cikkének (1) bekezdésében biztosított, a véleménynyilvánítás szabadságához („*freedom of expression*”) fűződő jog a kereskedelmi közléseket („*commercial expressions*”) kisebb mértékben illeti meg, mint az irodalmi, művészeti alkotásokat (művészeti alkotás szabadsága) és a nyilvánosságra jutó véleményeket

(szólás- és sajtószabadság), valamint hogy a védjegy alapvető funkciója miatt kereskedelmi közlésnek tekintendő, és mint ilyen ugyanazoknak a korlátozásoknak [10. cikk (2) bekezdés] is alá van vetve, mint az egyéb véleménynyilvánítások, amely korlátozások magukban foglalják a közrend és a közerkölcs védelmét (döntés 16., 17. és 24. bekezdése). A döntésben említett „kereskedelmi közlések” megfelelnek a fentebb hivatkozott Fttv. „kereskedelmi kommunikáció” fogalmának.

A német Bundesgerichtshof (Szövetségi Legfelsőbb Bíróság) helybenhagyta a „Ready to fuck!” feliratú ábrás megjelölésre, amelyben a „fuck” trágár angol szó a közösülésre, a 16., 25. és 41. osztályok tekintetében benyújtott védjegybejelentés elutasítását a jó erkölcsbe ütközés („*Verstoß gegen die guten Sitten*”) miatt (I ZB 89/11, 2012. október 2. Ismertette: MarkenR 2013. április, 146–149. o.). Az indokolás szerint – figyelemmel a megjelölésre és az árujegyzékre – nemcsak a fogyasztók releváns körét, hanem a legszélesebb értelemben vett nyilvánosságot, beleértve a gyermekeket és a fiatalokat is, figyelembe kell venni, ahol a védjegy megjelenhet.

4.3. Személyre, közösségre sértő vagy egyébként közfelháborodást keltő megjelölés

Az MSZH elutasította a MOLOTOW szómegjelölésre vonatkozó védjegybejelentést, amelyet a 33. osztályba tartozó szeszes italokra jelentettek be, mivel az V. M. Molotov, a sztálini önkényuralom rossz emléké szovjet politikusának családnevével volt azonos (MSZH M9600502).

Ugyancsak elutasításra került a STALINSKAYA feliratú ábrás megjelölésre a 33., a 35. és a 39. osztály tekintetében benyújtott védjegybejelentés a J. V. Sztálin szovjet politikus nevére való egyértelmű utalás miatt (FT 1.Pk.23.463/2012/5. Ismertette: Összefoglaló az SZTNH-hoz visszaérkezett jogerős bírósági végzésekről. Bírósági gyakorlat 2013/1., 2–3. o. http://www.hipo.gov.hu/joggyakorlat/birosagi_vegzesek.html). Ilyen alapon közerkölcsbe ütközők lehetnek az önkényuralmi jelképre vonatkozó megjelölések abban az esetben is, ha használatuk nincs büntetőjogilag szankcionálva.

Más okból minősült egy személlyel kapcsolatban közerkölcsbe ütközőnek egy Benelux védjegybejelentés. Elutasították a TRIX IS NIX (jelentése: „Trix az semmi”) megjelölésre vonatkozó bejelentést, mert az sértő volt Beatrix akkori holland királynőre (*Mallinson 2006*, 49. o.).

Közerkölcsbe ütköző lehet egy olyan megjelölés, amely valamely etnikai, vallási vagy egyéb népcsoportra, közösségre nézve sértő tartalmú. Nézetünk szerint a fentebb ismertett, a PAKI megjelölésre vonatkozó közösségi védjegybejelentés a közrendbe ütközés mellett vagy helyett a közerkölcsbe ütközés jogcímén is elutasításra kerülhetett volna.

Egyes országokban közerkölcsbe ütközőnek tekintik az olyan megjelöléseket, amelyek valamely helyi népcsoport szavait, szimbólumait tartalmazzák. Ilyenek pl. Új-Zélandon a maorikat érintő megjelölések (*Duckworth 2006*, 49. o.). Hasonló jellegű védjegyjogi esetek

voltak az Amerikai Egyesült Államokban az indiánokra utaló megjelölések, pl. REDSKINS tekintetében (Ehrlich 2006, 52. o.).

Egy tragikus eseménnyel kapcsolatos védjegybejelentés is lehet közerkölcsbe ütköző. Elutasították a „Vörös Iszap” szómegjelölésre és a 29., a 30., a 31., a 33. és a 39. osztályra vonatkozó védjegybejelentést, amelyet három nappal a vörösiszap-áradással járó katasztrófa után nyújtottak be, mivel a fogyasztókban visszatetszést kelthet, ezért sérti a közerkölcsöt (FÍT 8.Pkf.25.658/2012/6. Ismertette: Összefoglaló az SZTNH-hoz visszaérkezett jogerős bírósági végzésekről. Bírósági gyakorlat 2013/1., 3–4. o. http://www.hipo.gov.hu/joggyakorlat/birosagi_vegzesek.html).

4.4. Ismert történelmi személyiségre sértő, hozzá méltatlan védjegybejelentés

Közerkölcsbe ütköző lehet, ha a megjelölés tisztelt, nagyra tartott történelmi személyiség nevét tartalmazza olyan áruk, illetve szolgáltatások tekintetében, amelyek sértőek a személyiségre, illetve méltatlanok hozzá, ezért a kapcsolat az áru, illetve a szolgáltatás és a személy között felháborodást, visszatetszést kelthet.

A történelmi személyiségek neve általában szabadon felhasználható védjegyként vagy védjegy elemeként. A cégjogban és a civil szervezetek bírósági nyilvántartásánál van olyan előírás, hogy a történelem kiemelkedő személyiségeinek a nevét a Magyar Tudományos Akadémia engedélyével lehet a névben szerepeltetni [Ctv. 4. § (5) bek.; 2011. évi CLXXXI. törvény 21. § (5) bek.].

Korábban volt hasonló, a védjegyjogra vonatkozó előírás. Az 1942. évi V. törvénycikk a nemzet nagyjaira, úgyszintén a szentekre és az egyházak nagyjaira, valamint az egyházak elnevezésére utaló megjelöléseknek ipari és kereskedelmi tevékenység körében, így többek között védjegyen való használatát az illetékes miniszter és a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyéhez kötötte.

A jelenlegi Vt.-ben nincs rendelkezés a történelmi személyiségek nevről. Például védjegyoltalom alatt állt a KOSSUTH szómegjelölés 160337 lajstromszámon és a PETŐFI szómegjelölés 166692 lajstromszámon, mindkettő a 34. osztályba tartozó dohányárukra. A PETŐFI BORCSALÁD szóösszetétel 201169 lajstromszámon védjegyoltalmat élvez a 33. osztályba tartozó borok tekintetében, jöllehet Petőfi Sándor az irodalomtörténet tanúsága szerint nem is volt borivó ember.

Az MSZH közerkölcsbe ütközés miatt megtagadta a PUSCHKIN szóra a 33. osztályba tartozó szeszes italok tekintetében 645736 számon lajstromozott nemzetközi védjegy magyarországi oltalmát az ismert orosz költő A. Sz. Puskin nevével való egyezés miatt. A Fővárosi Bíróság azonban nem tartotta a megjelölést az adott áruk tekintetében közerkölcsbe ütközőnek (Föv. Bír. 3.Pk.26.284/1998. Ismertette *Vida* 2002, 538. o.).

Az SZTNH megtagadta egy cseh jogosult javára a 3., 20., 43. és 44. osztály tekintetében lajstromozott KOSSUTH feliratú ábrás nemzetközi védjegy magyarországi oltalmát, de nem a

megjelölés közerkölcsbe ütközése, hanem a földrajzi származás tekintetében fennálló megtevesztő jelleg miatt (A992504, 2011. március 28.).

Megjegyezzük, hogy a joggyakorlat szerint az elhunyt híres emberek és közszereplők nevének védjegyként való lajstromozásához a személyhez fűződő jogok miatt akkor kell az illető örökösének hozzájárulása, ha emlékükhöz a fogyasztókban még elevenen él [Vt. 5. § (1) bek. a) pont és 7. §].

A CHAGAL megjelölésre a 14. osztályba tartozó órák, azok alkatrészei és tartozékai tekintetében tett védjegybejelentést, mivel a megjelölés az ismert festő, Marc Chagall családnévhez az összetéveszthetőségig hasonló, elutasították. A közismert családnév jogosulatlan használata a névviselési jog sérelmét jelenti az utónév feltüntetése nélkül is (BH 1993/548). Ezt a védjegybejelentést Marc Chagall 1985-ben történt elhalálása után néhány évvel nyújtották be.

5. Az együttes és a tanúsító védjegy közrendbe vagy közerkölcsbe ütköző szabályzata

A Vt. az együttes védjegynél és a tanúsító védjegynél előírja, hogy azok csak akkor részesülhetnek védjegyoltalomban, ha van a védjegy használatára vonatkozó szabályzat, amelyet a bejelentőnek kell a bejelentési eljárásban benyújtania [Vt. 97. § (1) és (4) bek.; Vt. 101. § (4) bek.].

A megjelölés együttes védjegyként akkor is ki van zárva a védjegyoltalomból, ha „a használatról rendelkező szabályzat a közrendbe, a közerkölcsbe vagy jogszabályba ütköző előírást tartalmaz” [Vt. 96. § (3) bek. b) pont]. A Vt. 101. § (6) bekezdésének utaló rendelkezése folytán ez vonatkozik a tanúsító védjegyként bejelentett megjelölésre is. Ez a speciális kizáró ok az irányelv 15. cikkének (1) bekezdése szerinti, a tagállamok tekintetében fakultatív rendelkezésnek felel meg.

Az együttes és a tanúsító védjegyekre a Vt. 96–101. §-ában nem szabályozott kérdésekben a védjegyekre és oltalmukra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni azzal, hogy a speciális kizáró okok tekintetében is lehet észrevételt tenni (Vt. 102. §). A fenti rendelkezések folytán a közrend és a közerkölcs tekintetében kettős követelmény van: azokba sem a megjelölés maga, sem a hozzá tartozó szabályzat nem ütközhet. Ezekben a jogalapokon bárki észrevételt nyújthat be az ilyen védjegybejelentések ellen (Vt. 58. §).

A megjelölés közrendbe vagy közerkölcsbe ütközésénél ugyanazok a fenti szempontok érvényesek, mint a normál védjegyeknél.

A szabályzat tekintetében kevésbé valószínű, hogy valamely bejelentésnél az egész szabályzat közrendbe vagy közerkölcsbe ütközzék. A kizáró okhoz azonban elegendő, ha az tartalmaz akár csak egy ilyen előírást. Ez esetben a kizáró ok megszüntethető a szabályzat megfelelő módosításával. A szabályzat a bejelentés napja után is benyújtható, és a Vt.-ben nincsen tilalom vagy korlátozás a szabályzat módosítása tekintetében [Vt. 97. § (4) bek.].

Megjegyezzük, hogy az együttes és a tanúsító védjegyeknél az is kizáró ok, ha a szabályzat jogszabályba ütköző előírást tartalmaz. A jogszabály – értelemszerűen a Vt. kivételével – bármely Magyarországon hatályos jogszabály lehet. Amint fentebb említettük, a használat jogszabályba ütközése a Vt.-ben a megjelöléseknél is kizáró ok volt 1997-től 2001-ig. A szabályzatoknál ez feltehetően azért maradt meg, mert az együttes védjegy használatáról rendelkező szabályzat egyes előírásai sokféle módon, sokféle jogszabályba ütközhetnek. A szabályzat a védjegyjogosult egyesület, köztestület vagy egyesülés és annak tagjai közötti, az együttes védjegy használatával kapcsolatos jogviszonyt szabályozza. Ennélfogva egyrészt hasonló egy egyesületi alapszabályhoz, másrészt érintheti a tagoknak az együttes védjeggyel kapcsolatos piaci tevékenységét. Ez utóbbi tekintetben a szabályzatra a versenyjogi (Tpvt.) és/vagy a fogyasztóvédelmi (Fttv.) előírások is vonatkozhatnak.

Nincs tudomásunk olyan jogesetről, ahol együttes vagy tanúsító védjegyre vonatkozó bejelentésnél vagy lajstromozott ilyen védjegynél közrenddel, közerkölccsel vagy jogszabályba ütközéssel kapcsolatos kizáró ok felmerült volna.

6. Epilógus

A védjegyoltalomból a közrendbe, illetve a közerkölcsbe ütközés miatt kizárt megjelölésekre vonatkozó védjegyügyek viszonylag kis száma azt jelzi, hogy ezen a téren nagyjából önkéntes jogkövetés érvényesül. Persze az lenne a legjobb, ha ilyen ügy egy sem lenne, de akkor cikket sem kellene írni e témáról. Feltehető, hogy a jogkeresők túlnyomó többsége nem is reméli piaci sikereket egy ilyen jellegű védjegytől. Előfordulhat azonban, hogy valaki – mint a reklámszakmában – a piaci versenyben épp a szokásostól deviánsan eltérő kommunikációval kíván érvényesülni. Ez esetben előszűrő szerepe lehet a képviselőnek, aki a hozzá forduló ügyfelet felvilágosíthatja a védjegyjog eme közérdekű korlátjáról. Ha ehhez némi segítséget tudunk nyújtani, tanulmányunk nem volt hiábavaló.

Rövidítések

AB	Alkotmánybíróság
Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.), figyelembe véve annak első módosítását (2012. június 18.), második módosítását (2012. november 9.), harmadik módosítását (2012. december 21.) és negyedik módosítását (2013. március 25.)
BH	Bírósági Határozatok
BPHH	Belső Piaci Harmonizációs Hivatal, Office for Harmonization in the Internal Market
1978. évi Btk.	1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
2012. évi Btk.	2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

Ctv.	2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról
E.T.M.R.	European Trade Mark Reports, London
EU Bírósága	az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union)
EU Törvényszéke	az Európai Unió Törvényszéke (General Court of the European Union)
EK-szerződés	Szerződés az Európai Közösség létrehozásáról (Római Szerződés)
FÍT	Fővárosi Ítéltábla
Főv. Bír.	Fővárosi Bíróság
Fttv.	2008. évi XLVII. törvény a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról
Grtv.	2008. évi XLVIII. törvény a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól
Irányelv	Az Európai Parlament és a Tanács 2008/95/EK irányelve (2008. október 22.) a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (kodifikált változat)
KVR	A Tanács 207/2009/EK rendelete (2009. február 26.) a közösségi védjegyről (kodifikált változat)
LB	Legfelsőbb Bíróság
Madridi Megállapodás	A gyári vagy kereskedelmi védjegyek nemzetközi lajstromozására kötött Madridi Megállapodás (kihirdette az 1973. évi 29. törvényerejű rendelet)
MSZH	Magyar Szabadalmi Hivatal
Mttv.	2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról
Nmjt.	1979. évi 13. törvényerejű rendelet a nemzetközi magánjogról
OTH	Országos Találmányi Hivatal
1959. évi Ptk.	1959. évi IV. törvény a Polgári Törvénykönyvről
2013. évi Ptk.	2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
PUE	Az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Uniós Egyezmény (kihirdette az 1970. évi 18. törvényerejű rendelet)
Szabs. tv.	2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
SZTNH	Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala
Tpvt.	1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról
Vbt.	1994. évi LXXI. törvény a választottbíráskodásról

Vt.	1997. évi XI. törvény a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról
1890. évi Vt.	1890. évi II. törvénycikk a védjegyek oltalmáról
1895. évi Vt. novella	1895. évi XLI. törvénycikk a védjegyek oltalmáról szóló 1890. évi II. törvénycikk módosításáról és kiegészítéséről
1969. évi Vt.	1969. évi IX. törvény a védjegyről
WIPO	Szellemi Tulajdon Világszervezete

Irodalom

- Dr. Beck Salamon:* Magyar védjegyjog. A „Polgári jog könyvtára” 19. füzet. A szerző kiadása. Kertész József nyomdája, Budapest–Karcag, 1934.
- G.H.C. Bodenhausen:* Guide to the Application of the Paris Convention for the Protection of Industrial Property as Revised at Stockholm in 1967. United International Bureaux for the Protection of Intellectual Property (BIRPI), Geneva, 1968.
- Kate Duckworth:* Maori concerns. *Managing Intellectual Property*, 2006. május, p. 49.
- David Ehrlich:* Courts go both ways. *Managing Intellectual Property*, 2006. május, p. 51–52.
- Ficsor Mihály:* Nemzeti jelképeink a védjegyjogban, I–II. rész. *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle*, 7. (117.) évf. 2. szám, 2012. április, p. 5–45. és 3. szám, 2012. június, p. 5–21.
- Dr. Gödölle István:* Rosszhiszeműség a védjegyjogban. *Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület Közleményei*, 43. szám, 2002, p. 89–122.
- Dr. István Gödölle:* Bad Faith in Trademark Law. *Proceedings of the Hungarian Group of AIPPI*, 30. szám, 2003, p. 19–60.
- Dr. István Gödölle:* Zlá víra (bad faith) v madarském a evropském známkovém právu. *Průmyslové vlastnictví*, 2005, 3–4. szám, p. 33–52.
- Roland Mallinson:* Warning: these trade marks may offend. *Managing Intellectual Property*, 2006. május, p. 47–49.
- Dr. Szász János:* Védjegyjogi döntvénytár, I. kötet. Athenaeum Irodalmi és Nyomdai R.-társulat, Budapest, 1911.
- Vida Sándor:* A védjegy ügyekben hozott határozatok bírósági felülvizsgálata. In: Németh János, Kiss Daisy (szerk.): *A bírósági nemperes eljárások magyarázata. A polgári nemperes eljárások magyarázata 1.* KJK–KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2002.